

BISERICA și SCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

<p>PREȚUL ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor. Pentru România și străinătate: Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.</p>	<p>PREȚUL INSERTIUNILOR : Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte 8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.</p>	<p>Correspondențele să se adreseze Redacțiunei „BISERICA și ȘCOALA“ Ear banii de prenumerațiune la TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.</p>
--	--	--

Nr. 1872. Pres. 1902.

Circularare

*Către toate oficiile protopresbiterale și parohiale
 în districtul Consistorului din Oradea-Mare.*

În nex cu circularul dela 14/27 Martie Nr. 561/902. Pres. prin care stăruiam ca preoțimea parohială să-și întocmească măcar o mică bibliotecă pastorală spre înmulțirea capitalului cunoștințelor sale, recomandăm onoratei preoțimi abonarea și cetirea revistei »Biserica și Școala« precum și Calendarul apărut în tipografia diecesană pe anul 1903.

Aceste publicațiuni literare nu este permis să lipsească din casa nici unui preot.

Drept aceea poftim on. officii protopresbiterale a circula lista de abonamente în parohiile submanuate pentru »Biserica și Școala« cu îndatorirea fiecărui preot de a se înscrie ca abonent, ear listele subscrise să le înainteze de adreptul la administrațiunea tipografiei diecesane în Arad, până la 25 Decemvre a. c. st. v.

Prețul Calendarelor primite spre vânzare dela administrațiunea tipografiei diecesane oficiile parohiale sunt pofțite a-1 achita cel mult până la 15 Ianuarie, st. v. 1903.

Oradea-Mare, 25 Octomvre v. 1902.

Vasilie Mangra,
 vicar-episcopesc.

Nr. 6989/19902

*Către toate oficiile protopresbiterale și parohiale
 din districtul Consistorului aradan.*

Măritul nostru Congres național bisericesc prin conclusul său dela 20 Octomvrie 1878 Nr. 238 a decis înființarea unui fond mitropolitan și pentru augmentarea acestui fond a dispus totodată, ca în fiecare an la ziua de 6 Ianuarie, aniversarea Botezului Domnului, să se poarte în toate bisericile din provincia noastră mitropolitană „discul mitropoliei.“ Conform acestui conclus grăbim și de astădată a atrage atențiunea tuturor la **sărbătoarea „Botezului Domnului“ din anul 1903, când earăși să se poarte în toate bisericile** din eparchia noastră, »discul mitropolitan,« care și noi îl recomandăm tuturor spre călduroasă spriginire.

Special însărcinăm pe conducătorii oficiilor parohiale, ca publicând de timpuriu poporului credincios purtarea discului, să îngrijească, ca **banii**, ce vor încurge, numai decât, dar' **cel mult până la 31 Ianuarie 1903 să-1 administreze părintelui protopresbiter** concernent cu raport special, ear' **părinții protopresbiteri** se însărcinează, ca pe basa rapoartelor dela oficiile parohiale, să facă un conspect, care înducând în ord alfabetic numele tuturor comunelor din tract, să inducă apoi și sumele, ce au încurs dela fiecare comună; apoi acel conspect și banii încurși, precum și rapoartele oficiilor parohiale să le subștearnă **Consistorului de aici cel mult până la 28 Februarie 1903** — ca astfel Consistorul nostru să-1 poată administra la mitropolie până în Martie 1903.

Pentru subșternerea la timp a raportului și a venitului de pe acest disc, răspunzător e conducătorul oficiului parohial, care, ori s'a adu-

nat mult ori puțin, e îndatorat a raporta și a administra rezultatul la locul său și în timpul normat prin circularul prezent.

Despre ce se **încunoștințează fie-care oficiu parochial** pe calea concernentului oficiu protopopesc.

Consistorul eparchial gr.-or din Arad.

Ioan I. Papp,

protosințel.

Nr. 2125/1902.

Supracensurându-se rațiociniile fundațiunii »Zsigaiane« din Oradea-Mare pe anii școlari 1899/1900 și 1900/1, — Consistorul anunță următorul

Conclus:

Constatând, că rațiociniile prezentate, după prescria censurare și încuviințare din partea senatului fundațiunii și prevederea cu clausulele îndatinate, Consistorul pe lângă susținerea cautelei îndatinate aprobă în următoarele:

I. Rațiociniul de pe anul 1899/900,

a) cu percepțiuni de . 16903 cor. 92 fil.

b) cu erogațiuni de . 15659 » 01 »

Remanență de casă . . 1244 » 91 »

și

a) cu active de . . . 171181 » 53 »

b) cu pasive de . . . 25032 » — »

Rămânând stare activă 146149 » 53 »

II. Rațiociniul de pe anul 1900/1,

a) cu percepțiuni de . 13486 » 42 »

b) cu erogațiuni de . . 13486 » 42 »

Remanență de cassă .

și

a) cu active de . . . 169936 » 62 »

b) cu pasive de . . . 24085 » 08 »

Rămânând stare activă 145851 » 64 »

Relativ la aceste rațiocinii se notifică, că Consistorul a fost necesitat să facă următoarele rectificări:

a) Să susceapă în inventarul de de 1899/1900 între active și remanența cassei în numărul în suma de 1244 coroane 91 fil., pentru-că și aceea remanență este avere activă a fundațiunii.

b) Să susceapă între percepțiunile ziarului de casă și a rațiociniului de pe anul 1900/1901 și între pasivele inventarului aceuiași an, suma de 53 coroane 08 fil., ca anticipațiune dela casar, spre acoperirea supraerogaturii de aceeași sumă, pentru-că numai anticipând dela sine casierul suma aceea, s'a putut face supraerogatul.

În vederea, că prin circularul acestui Consistor din 11/24 Februarie 1902 Nr. 874 la

punctul 7 s'a enunțat obligătoare instrucțiunea și noul mod de administrare pentru afacerile episcopice dela fundațiunea »Zsigaiana« și prin urmare că senatul fundațiunii va avea să compună rațiociniul fundațiunii de pe 1901/2 după modalitățile ficsate în acea Instrucțiune, Consistorul a acceptat în forma prezentată de senatul fundațiunii rațiociniile de pe anii de gestiune 1899/900 și 1900/1901.

Spre mai bună orientare întru compunerea rațiociniilor pe anii viitori se află îndemnat acest Consistor a estrada senatului fundațiunii împreună cu rațiociniile provăzute cu clausula de aprobare și copia observărilor esactorului Consistorial făcute asupra acestor rațiocinii.

Despre ce se avisează:

1. Senatul fundațiunii pe calea Ven. Consistor din Oradea-Mare.

2. Administrațiunea foii »Biserica și Școala« cu invitarea să publice gratuit în partea oficioasă a foii acest conclus.

Arad, din ședința consistorială a senatului episcopesc, ținută la 22 Noemvrie (5 Decemvrie) 1902.

Consistorul gr.-or. rom. din Arad.

Ioan I. Papp,

protosințel

Nr. 7190/1902.

De după §-ul 5 din Regulamentul pentru parochii, în fie-care parochie, adecă comună bisericască, trebuie să fie stabilit în înțelesul §. 6 din Statutul Organic numărul membrilor Sinodului parochial prin o consemnare oficioasă. Aceasta consemnare are să o facă, respective rectifice comitetul parochial în conțelegere cu oficiul parochial la finea fiecărui an solar. Deși aceasta dispozițiune s'a comunicat tuturor, atât prin circularul din 24 Decemvrie 1883, Nr. 3445 Pres., cât și prin cel de sub Nr. 5631/892 totuși în cursul timpului, am făcut experiența că, aceasta dispozițiune emanată din lege, nu se esecută prețutindenea în forma și modul prescriș, ear' neesecuterea corectă și la timp constituie pentru preoți delictul neîmplinirii datorințelor oficiale, și credincioșilor le dă ansă la nemulțumiri și reclame.

De aceea, în considerare că la finea anului curent espiră mandatul corporațiunilor în parochii și la începutul anului 1903 are să se facă restaurarea în toate parochiile pentru un nou period; având în vedere că restaurarea are să se facă pe basa listei membrilor Sinodului parochial, și că tot pe baza aceleia au să se facă și toate alte alegeri din decursul anului următor, — Consistorul ține de potrivit timpul pentru

a atrage atențiunea tuturor factorilor chemați a stabili consemnarea alegătorilor, că, la compunerea și rectificarea listei să fie conduși de spiritul păcii și iubirei creștinești ce trebuie să domnească între credincioșii unei și aceleiași biserici, și prin garantarea dreptului ce compete fiecărui parochian în sensul legii, să stăruie a preveni nemulțumirile și reclamele.

Totodată pentru procedere uniformă în toate parochiile din diecesă. dispunem precum urmează :

1. *Se îndatorează conducătorul oficiului parochial* din fiecare comună bisericească, că atât în anul curent, cât și în fiecare an următor, în luna lui Decembrie, luând la revedere consemnarea officioasă a membrilor Sinodului parochial, și dacă n'ar fi existând atare consemnare, să o facă și în ambele cazuri să o întregască pe baza datelor din matriculă și conscripție, adecă lăsând afară pe aceia cari au încetat a mai fi membri și inducând pe aceia, cari devenind majori și întrunind și celelalte calități prescrise în §. 6 din Statutul Organic, ca atari pot avea loc în aceea consemnare.

Consemnarea are să se facă după ordul alfabetic al parochienilor, inducându-se la fiecare și numărul casei și respective al stradei.

Consemnarea astfel făcută și respective întregită, fiecare conducător de oficiu se îndatorează a o prezenta comitetului parochial concert, îngrijind anume de convocarea unei ședințe de comitet chiar și numai spre acest scop, dacă n'ar fi și alte obiecte.

2. *Comitetul parochial* din fiecare parochie se îndatorează, ca luând la revedere consemnarea făcută de oficiul parochial, să facă rectificările ce le-ar afla de lipsă, adecă să inducă pe cei îndreptățiți cari ar fi rămas neinduși și să ștergă pe cei induși în contra legii, și consemnarea astfel rectificată să o provadă cu clausula „*S'a făcut și rectificat prin comitetul parochial în conțelegere cu oficiul parochial,*” în ședința comitetului ținută la (datul) apoi provăzându-o cu subscrierea președintelui și a notarului de comitet, să o predea conducătorului oficiului parochial.

3. După-ce conform alineatului 2 din citatul §. 5 al Regulamentului pentru parochii, *această consemnare trebuie publicată în biserică cel puțin cu 8 zile mai înainte de ținerea Sinodului parochial ordinar, și după-ce Sinodul parochial ordinar are să se țină în luna lui Ianuarie a fiecărui an, se îndatorează conducătorii oficiilor parochiale, că dacă nu mai înainte. dar' în ziua publicării Sinodului parochial ordinar să publice și cetească în auzul tuturor consemnarea membrilor, și să esplice* poporului, ca *reclamările contra listei, dacă vre-unul îndreptătit n'a intrat, sau vre-unul neîndreptătit a intrat în ea, se fac în scris sau cu vorba la Sinodul*

procsim ordinar, și pentru-ca toți cei interesați să se poată folosi de dreptul de reclam, aceea listă și până la Sinod trebuie depusă sau la oficiul parochial sau la școala, unde adecă e mai îndemână poporului, și cu atât mai vârtos, cu cât dreptul de a reclama îl are fiecare membru al parochiei respective filiei, atât pentru sine cât și pentru alții, respective contra altora.

4. *În ziua Sinodului ordinar, aceea listă se cetește de nou per estensum, eventual de după hotărârea Sinodului se poate privi de cetită și se iau la pertractare numai eventualele reclame, având Sinodul a se pronunța prin conclus protocolar special asupra fiecărui reclam, ca astfel la o eventuală apelată să se poată constata votul Sinodului în fiecare cas.*

5. Lista astfel întregită și respective rectificată de Sinod, având să servească de basă la toate alegerile ținându-se în decursul anului, trebuie provăzută cu clausula : »*S'a aprobat din partea Sinodului în ședința delu (datul),*» având a se subscrie de președintele, notarul și bărbații de încredere ai Sinodului, și după aceea a se preda earăși conducătorului oficiului parochial spre conservare în arhivul parochiei.

6. Să se spună în fine în Sinod, ceea-ce și altcum este prevăzut în Statutul Organic, că în contra decisiunilor Sinodului parochial, se poate face apelată în scris la Consistor în termen de 14 zile.

Din circularul de față se trimite pe calea concernentelor officii protopresbiterale, fie-cărui oficiu parochial câte un esemplar spre știre și strictă acomodare.

Arad, la 5/18 Decembrie, 1902.

Consistorul gr.-or. rom. din Arad.

Ioan I. Papp,
Protosincol

Dispute cu Nazarenii.

(Continuare).

Să ne ocupăm acuma cu cuvintele lui Iisus citate din evangelistul Mateiu cap 18, vers 15—17: »*De-ți va păcătui fratele tău... muștră-l între tine și el... de nu te va asculta mai ia împreună cu tine pe unul sau doi... de nu va asculta de dînșii, spune-l bisericii; și de nu va asculta nici de biserică, să-ți fie ca un păgân și vameș.*» La aceste cuvinte te-ai provocat tu, ca să-mi dovedești, că Iisus Cristos a investit *biserică*, adecă *adunarea credincioșilor*, cu putere sfântă. Dovada însă nu este de nici un preț, pentru-că ea e scoasă prin o interpretare (explicare) falsă a cuvântului »*biserică*,« care în locul citat nu însemnă

»adunarea credincioșilor,« ci »adunarea apostolilor.« Vei întreba, cum se ajunge la acest înțeles? Prin o interpretare corectă a cuvântului »biserica« din citatul de sus. Interpretăm corect, dacă aflăm înțelesul intenționat de vorbitor sau scriitor al cuvintelor sau zicerilor lui și dacă espunem (înfașăm) curat și precis înțelesul aflat. Să facem deci o interpretare corectă a cuvântului »biserica« din Mateiu 18, 17. Cine a zis cuvintele: »*De-ți va păcătui...?*«

El: Domnul nostru Iisus Cristos.

Eu: Cui le-a zis?

El: Apostolilor.

Eu: Așa-i, numai apostolilor, ceea-ce se poate vedea din Mateiu 18, 1, etc. Mergem mai departe: Cu ce scop a zis Iisus acele cuvinte apostolilor? Așa-i, că cu scopul, ca să-i învețe cum să se poarte ei, *apostolii*, — câte unul sau mai mulți sau toți — față de credincioșii, cari păcătuiesc. Că sub cuvântul »biserica, « care aci însemnă »adunare,« Iisus nu a înțeles »adunarea credincioșilor,« ci numai pe »toți« apostolii, adecă »*adunarea apostolilor*« se vede apriat și din cuvintele ce urmează în vers 18, citatului tău: »*Adevăr zic vouă, ori ce veți lega pe pământ, vor fi legate și în ceriu; și ori ce veți deslega pe pământ, vor fi deslegate și în ceriu,*« — cuvinte pe cari le-a zis Iisus totdeauna numai către apostoli și nici odată altor credincioși; cuvinte, pe cari cei ce combat organizarea bisericii noastre le rup intenționat de versul 17, cu care stau în strânsă legătură. Mă pricepi?

El: Pricep și nu tocmai...

Eu: Ca să mă pricepi bine, fac și o asemănare. »Biserica« în înțelesul larg al cuvântului însemnează »adunarea credincioșilor,« asemenea »stat« însemnează »adunarea cetățenilor.« Dar' precum sub »stat« nu înțeleg totdeauna pe »toți cetățenii,« tot așa nici sub »biserica« nu înțeleg totdeauna pe »toți credincioșii.« »A spune pe cineva statului« însemnă »a spune pe cineva cârmuirii statului« și nu »a spune pe cineva tuturor cetățenilor;« tot așa nu »a spune pe cineva tuturor credincioșilor« ci »a spune pe cineva cârmuirii bisericii,« dacă în biserică este de fapt o cârmuire. Cârmuirea în biserică nu o negați nici voi Nazarenii. Așa-i? Aceasta cârmuire însă din cuvintele lui Iisus de la Mateiu 18, 15—17 nu poate fi »adunarea credincioșilor,« la care Iisus nici n'a gândit când a vorbit cu apostolii, ci »adunarea apostolilor« adecă *toți apostolii la olaltă*, precum îi avea Iisus înaintea sa. De altcum și tu ai recunoscut, că Iisus a investit pe apostoli cu puterea guvernării...

El: Da, dar' am adaus: puterea de a governa, ba chiar întreaga putere bisericească, a trecut după-ce s'a înființat biserică, dela apostoli la toți credincioșii.

Eu: Cu adausul tău și cu locurile biblice, cu cari vrei să-ți dovedești adausul, ne vom ocupa îndată. Acuma însă spune-mi, care din noi doi a interpretat corect cuvintele lui Iisus dela Mateiu 18, 15—17, tu sau eu? Ce zici?

El: Nu zic nimic.

Eu: Sunt mulțamit cu acest răspuns al tău. Acuma să trecem la locul citat din epistola către Galateni.

Înainte de a interpreta acest loc trebuie să fim lămuriti cu autorul epistolei, cu cetitorii, și cu scopul ei. Nu știu dacă ai gândit tu vre-odată la aceste lucruri?! Așa dară cine este autorul acelei epistole?

El: Apostolul Pavel.

Eu: Bine! Cine sunt cetitorii sau mai lămurit: Cui a scris apostolul Pavel epistola, de care vorbim?

El: Galatenilor.

Eu: Mai apriat: Creștinilor de pe timpul său din Galatia, o provincă în Asia-Mică. Care este scopul epistolei? Nu ești lămurit cu acest scop? Ți-l voi spune eu pe scurt. În călătoria sa a doua Apostolul Pavel a străbătut, pe la anul 52 Galatia întreaga predicând și întemeiând comune creștine. În a treia călătorie se abate (an 55) din nou prin Galatia și întărește în credință pe Galateni. Dar abia trece dela ei în Efes și îi sosesc știri, că între judeo-creștinii și păgâno-creștinii galateni s'au născut mari neînțelegeri. Iudeo-creștinii pretindeau dela păgânii cari voiau să se facă creștini, să primească mai întâiu legea mosaică și după aceea să se boteze; ear' de apostolul Pavel, că n'a învățat, așa ziceau, că n'a fost adevărat apostol și că el nici n'a înțeles pe deplin învățătura lui Cristos. Păgâno-creștinii susțineau contrarul. Pentru delăturarea acestor neînțelegeri a scris deci apostolul Pavel epistola sa către Galateni *apărănduși apostolia și arătând, că creștinul este liber de legea mosaică.*

Acuma să cetim din carte în întregimea sa — și nu în frânturi cum ai citat tu, — cap 3, vers 23—28 făcându-i totodată și comentarul.

Înainte de venirea credinții (adecă a evangheliei) eram (noi: iudeo-creștinii) *păziți sub lege* (legea mosaică) *închiși fiind* (prin aceasta lege dela ori-ce atingere cu păgânii) *spre credință, care credință, era să se descopere* (de Cristos). Pentru aceea legea (mosaică) *ne-a fost învățătoare* (încât ne-a păzit ca pe niște copii mici de atingere cu păgânii și de stricăciunea lor și ne-a pregătit) *spre Cristos* (adevărurile religioase morale, cari s'au descoperit desevârșit în Cristos), *că din credință* (în cuvântul lui Cristos) *să ne îndreptăm* (înaintea lui Dumnezeu) *Ear după ce a venit credința* (evangelia) *nu mai suntem sub învățător* (adecă sub legea mosaică), *că toți* (adecă și judeo-creștinii și păgâno-creștinii) *fiți ai lui D-zeu sun-*

teți prin credința cea întru Cristos Iisus. Că ori câți întru Cristos v'ați botezat, întru Cristos (adeacă în dreptatea și sfințenia lui Cristos) v'ați și îmbrăcat. (Așadar' pentru cei ce s'au botezat și îmbrăcat întru Cristos înceată ori-ce diferențe privitoare la fructele răscumpărării, la meritele lui Cristos, la grația mântuitoare, căci) nu este iudeu nici elin (așadar în Cristos, adeacă înceată diferența între popoare) nu este serv nici liber (diferența de stare socială) nu este parte bărbătească nici femească (diferența de sex), că voi toți unul sunteți întru Cristos. Ear' de sunteți voi ai lui Cristos, eată, alui Avram sēmēntă sunteți și după făgăduință moșteni (Cuvintele acestea în legătură cu cele din vers 16, au următorul înțeles: De sunteți voi — iudeo-creștinii — ai lui Cristos, ca și Cristos sunteți sēmēntă lui Avram și moșteni ai acelei făgăduințe, ce s'a dat lui Avram și sēmēntei lui).

Aceasta este interpretarea corectă a citatului tău din epistola către Galateni. Acum te întreb, face-se în acest citat alusiune măcar la *puterea bisericească așezată de Iisus Cristos în biserică sa?*

El: Nu.

Eu: Dacă nici alusiune nu se face, apoi cum puteți voi, Nazarenii, să susțineți pe baza aceluia citat, că nu anumite persoane ci toți credincioșii *eserciază puterea sfântă în biserică?*

El: Apoi de, nici eu nu știu cum...

Eu: Trecem la ultimul tău citat, luat din întâia epistolă a Apostolului Petru, care încă nu dovedește, că toți credincioșii au puterea bisericească. Citatul cum îl aduci tu, este manc, ear' interpretarea lui falșă.

Apostolul Petru a scris această epistolă către toți credincioșii din Pont, Galatia, Capadocia, Asia (Mică) și Bitinia îndemnându-i, ca să crească în sfințenie și să fie cu răbdare în suferințe.

Cuvintele, ce le-ai citat, formează o parte din un șir de idei, ce se întind dela vers 1 până la vers 10 din cap. 2.

Știind acestea, să interpretăm corect numitele versuri din sf. Scriptură, ce o ai la tine.

»Deci lăpădându-vă de toată răutatea și toată viclenia și fățăria și pismele și vorbirile de rău (păcate contrare iubirii aproapelui), ca niște prunci de curēnd născuți (nou născuți prin botez), doriți (adeacă: vă îndemnăm să doriți cum doresc copiii mici) *laptelul cel cuvântător* (adeacă: cuvântul lui Dumnezeu), și fără viclesug, ca să creșteți (să deveniți credincioși adevărați) prin el (prin cuvântul lui Dumnezeu), dacă întru adevăr ați gustat, că

Domnul (cuvântul lui Cristos), este bun! Către care (adeacă: către Cristos) *apropiindu-vă* (tot cu mai multă credință și iubire), *că către o peatră vie... și voi înși-vă, ca niște petri vii, vă zidiți* (de Dumnezeu) *casă* (biserică) *spirituală, preoție sfântă, ca să aduceți sacrificii spirituale* (adeacă: cereri, mulțămiri, laude, inimă înfrântă și umilită etc., Rom. 12, 1; Iov. 13, 15, — în contrast cu jertfele materiale ale T. V., — cari sacrificii spirituale singure sunt:) *plăcute lui Dumnezeu prin* (mijlocirea lui) *Iisus Cristos.*»

În versurile 4 și 5 Cristos și credincioșii se numesc petri, din cari se zidește casa. Și în cât în petrite, numite vii, locuiește Duhul sfânt, casa este spirituală și formează o preoție sfântă. Cum se înțelege această? În s. Scriptură, ca și aci în epistolă apostolului Petru, creștinii se închipuesc ca o casă zidită de petri. Cristos este *peatra unghiulară* (din colț), care ține toată zidirea, ear credincioșii sunt celelalte petri. Învățăturile de credință dau forma casei, ear iubirea ține petritele laolaltă. Necreștinii, adeacă cei ce nu cred în *peatra unghiulară*, nu o socotesc și se potignesc în ea (vers 6—8), nu sunt cuprinși în această casă spirituală, nu fac parte din preoția sfântă. În înțelesul acesta zice mai de parte apostolul Petru către cetitorii săi: »*Voi sunteți neam ales* (în înțeles spiritual toți creștinii sunt neam ales, precum în înțeles biblic au fost neam ales toți israelitenii), *preoție împărătească* (preoție împărătească sunt toți creștini precum au fost în legea veche toți israelitenii, II. Moise 19, 6), *națiune sfântă* (sunt earăși toți creștinii, cum au fost în legea veche toți israelitenii, II. Moise 19, 6), *popor căstigat* (V. Moise 7, 6), *ca să predicați bunătățile* (însușirile) *celui ce v'a chemat din întunerec la lumină...*»

Deci »*preoție sfântă*» și »*preoție împărătească*» se numesc la I. Petru 2, 5 și 9 în înțelesul larg (impropriu) al cuvântului toți creștinii (ca în legea veche toți israelitenii) față de necreștini, în cât ei ca nou născuți, prin botez pot aduce *sacrificii spirituale plăcute lui Dumnezeu și tot odată pot predica necredinciosilor evangelia...*

Este deci preste tot în versurile 5 și 9 vorba de o putere bisericească și deosebi despre o putere bisericească, ce ar fi trecut dela toți apostolii la toți credincioșii, cum ai susținut tu? Așa-i, că nu? Vezi dară ce învățături rătăcite scorniți voi, Nazarenii. Lăsați-vă de talmăcirea sf. Scripturi, căci n'aveți nici pricepere dar nici dreptul pentru acest lucru.

Ți-am dovedit așa-dar' printr'o interpretare corectă, că din cuvintele lui Iisus dela Marcu 18, 15—17 nu pe poate susține, că Iisus Cristos a investit cu puterea bisericească pe toți credin-

cioșii, și că tot așa din cuvintele Apostolului Pavel, din epistola către Galateni (3, 23—28) și ale lui Petru din epistola întâia (2, 5 și 9) nu se poate dovedi, că acea putere a trecut dela Apostoli la toți credincioșii. Acuma nu-mi rămâne decât, ca tot pe baza sfintei Scripturi să-ți arăt și dovedesc trei adevăruri, pe cari se bazează învățătura despre organizarea bisericii noastre, și anume:

a) *Apostolii au fost conștiuți, cum-că numai pe ei i-a investit Iisus cu puterea de a învăța, de a săvârși sfintele taine și de a guverna poporul.*

Acest adevăr rezultă atât din cuvintele cât și din faptele Apostolilor.

Când sinedriul a tras la răspundere pe apostoli, că pentru ce învață în numele lui Iisus, ei au răspuns: »*Trebuie a asculta pe D-zeu mai mult decât pe oameni*« (Fapt. 5, 29), ear' înaintea sutașului Corneliu, apostolul Petru a zis, că după ce Iisus a înviat din morți »*ni-a poruncit să predicăm poporului*« (10, 42). Mai departe zice apostolul Pavel despre sine și despre apostoli: »*Așa să ne socotească fiecare ca pe niște servi ai lui Cristos, și administratori ai misterilor (tainelor) lui Dumnezeu*« (I. Cor. 4, 1). Și în fine tot acest apostol scrie din robia Romei către Evrei: »*Aduceți-vă aminte de conducătorii vostri, cari v'au vorbit cuvântul lui Dumnezeu*« (13, 7). Și câte locuri asemenea acestora nu ți-aș putea cita? că ceilalți credincioși au fost eschiși dela eseriare ori-cărei puteri bisericești, se vede din epistola întâia către Corinteni (12, 28, 29): »*Dumnezeu a pus în biserică întâiu pe apostoli, al doilea pe profeți, al treilea pe învățători.... au doară toți sunt apostoli, au doară toți sunt profeți, au doară toți învățători?*« Tot despre credincioși zice apostolul Pavel în epistola către Romani (10, 15): »*Cum vor predica, de nu se vor trimite?*« — adică numai acela poate să predice, care are putere bisericească, căruia i-s'a încredințat această putere.

Apostolii au eseriat în faptă puterea bisericească. Evangelistul Marcu ne spune (16, 20), că după-ce Iisus s'a înălțat la ceriu, apostolii au predicat pretutindeni învățăturile lui, au săvârșit botezul și celelalte taine (Fapt. 2, 41; 10, 48; 18, 8; 2, 42; 13, 2; I. Cor. 11, 24 etc.), și au guvernat pe credincioși (Fapt. 6, 2; 15, 28; 5, 5; I. Cor. 5 și 7; I. Tim. 1, 20 etc.)

b) *Apostolii au predat puterea bisericească urmașilor lor și aceștia mai departe.*

(Va urma).

Sfintire de biserică.

Ca să cunoască marele public toate acțiunile și mișcările noastre culturale de pretutindenea, ar fi de dorit ba datorință sfântă chiar, ca factori competenți, preoți și învățători să le releveze toate acelea în public și deosebit în acest prețuit organ.

După-ce nimenea dintre cei ce au participat la sfintire bisericii renovate și a frumosului ei nou turn din comuna Olcea ppiatul Beliu n'a publicat nimic, mă simt îndatorat a o face aceasta, deși cam târziu.

Comuna Olcea ca și în genere comunele din aceste părți are o populațiune săracă, cu pământ puțin și slab roditor, însă preotul ei veteranul Vasilie Leucuța, prin hărnicia sa a știut conduce turma sa, încât a edificat școală și casă parochială corăspunzătoare, după multă trudă a înființat un fond de bucate, din cari acum s'a renovat sf. biserică și s'a edificat frumosul ei turn din material solid, încât acesta ar pute servi de podoaba ori-cărei biserici din comune mari și bine situate; lucrările au costat 3000 coroane bani proveniți din cerealele fondului de bucate, mai rămânând 150 cubule cu cari se ajutură credincioșii săraci.

Sfintirea bisericii sub pontificarea protopopului tractual P. Serbu asistat de șase preoți și trei învățători din jur s'a efeptuit la 13/26 Oct., a. c., fiind de față întreg poporul mic cu mare. Aici ne-am delectat în frumoasa cuvântare acomodată actului, rostită de M. On. domn protopop tractual.

După sfintire s'a binecuvântat și ridicat mulțimea colacilor din cari fiecare asistent a primit câte unul.

În sfârșit nu pot să las neamintit că dl preot V. Leucuța ne-a întrunit la masa sa ospitală, la un prânz bogat, unde s'au rostit mai multe toaste. În sănătatea Magnificenței Sale vicarului episcopesc V. Mangra de către protopopul tractual. Pentru protopop, paroch și iubita sa soție, popor ș. c. l.

Să deee D-zeu, ca în multe comune să avem preoți așa activi și neînfricați de obstacole, cari cu conducerea lor să poată produce fapte de urmat ca a preotului Vasilie Leucuța din Olcea.

Crișanul.

CRONICA.

* *Dar pentru casa Domnului.* Ioan Bulzan epitrop, primar comunal în Vața de sus, din iubirea către Dumnezeu și către sf. locașul său, earăși a mai donat la sf-ta biserică o cruce de argint de china în preț de 34 cor. Scrie Doamne în cartea vieții Tale pe toți binefăcătorii și și pe acest evlavios creștin Ioan Bulzan, care neconțenit lucrează și cu sfatul și cu fapta atât în administrația politică, cât

mai vârtos, ca fiu al bis. ortodoxe române. Primește Doamne jertfa lui adusă s-tului tîu altar precum ai primit și ai binecuvîntat jertfa dreptului Avram și Isac. Numai astfel, dacă lucrăm ne rugăm și adunând jertfa noastră din inimă curată, înfrîntă și smerită putem ajunge a ne numi „Fii bisericei lui Cristos.“ Primească deci și pe aceasta cale dela subscrisul în numele crednicioșilor poporeni mulțămîta.. — Vața-de-sus 1902. — Vasile Giurgiu, preot. gr. ort

AVIS!

Prin aceasta avem onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că din calendarul nostru pe anul 1903 mai avem încă 1000 exemplare și întru cât în acest an din greșală nu s'a espedat domnilor cari au avut în comisiune și în anul trecut, eventual doresc a avea și alți domni, binevoiască a se adresa cât decurînd administrațiunei noastre, ca fără amânare să-i putem trimite exemplarele necesare.

Administrația tipografiei diecesane.

Arad, strada Révay Nr 10.

Fiind către sfîrșitul anului 1902, pentru înlesnirea încheerii de socoți de pe acest an, prin aceasta rugăm pe toți abonemenții acestei foi, deasemenea pe toți aceia cari datorează tipografiei diecesane cu preț de calendare, tipărituri, concurrese, cărți, recvisite de școală ect. să binevoiască a achita în timpul cel mai scurt pretensiunea noastră.

Administrația tipografiei diecesane Arad,

Strada Révay Nr. 10.

Concurs.

Conform ordinului Ven. Consistor din 5/18 Septembrie 1902 Nr. 5157 se escrie de nou concurs pentru parochia de classa I. cu termin de alegere 30 de zile după aceasta publicare pentru îndeplinirea parochiei din **Checia-română** protopresbiteratul B.-Comloș devenită vacantă prin strămutarea părintelui Gavriil Selegian la Maierere Timișorii.

Venitele parochiei sunt: sesiunea parochială cu apartințele ei, birul și stola usuată.

În lipsa de recurenți calificați pentru parochia de classa I. se vor admite și recurenți cvalificați pentru parochii de classa II.

Dările și echivalentul sesiunii le va suporta alegîndul preot, care va avea a se îngriji și de cortel din al sîu, îndatorîndu-se a catechisa în școlile noastre confessionale ort române din loc fără renumerație.

Recurenții au a-și înainta recursele lor instruate conform §. 15 litera a) din Regulamentul pentru pa-

rochii. Prea On. Domn Miulescu, protopresbiter în B.-Comloș, adresate comitetului parochial pe lângă stricta observare a §-lui 18 din Regulamentul pentru parochii și a se presenta în sfînta biserică din Checia română spre ași arêta desteritatea în cele rituale și omiletică.

Din ședința comitetului parochial ținută în Checia română, la 7/20 Noemvre 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, protopresbiter.

1—3

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorească din **Germata** (tractul Ienopolei), prin aceasta se escrie concurs pe durata de 30 de zile după prima publicare.

Salarul e 600 coroane, în care sunt computeate și lemnele învățătorului, mai departe dreptul de pășunat alor 3 vite, pentru care se capetă desdau-nare de 20—30 coroane, apoi stolele îndatinat de la mort mare 1 cor., de la mort mic 40 fileri, — cvartir și grădină.

Recurenții au a se presenta în biserică spre a-și face cunoștință cu alegătorii și a-și trimite recursele pe calea P. On. oficiu protopresbiteral,

Germata, la 2 Decemvre 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: CONSTANTIN GURBAN, protopresbiter.

1—3

□ —

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă emeritul paroch Andrei Fizeșianu la parochia de classa primă din comuna **Pesac**, protopresbiteratul B.-Comloșului pe basa decisului Ven. Consistor aradan de dato 15/ 7 Sept, Nr. 4905/1894 se escrie concurs cu termin de alegere pe 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: a) una sesiune pămînt arător, constător din 30 jugere și circa 4 jugere grădini, pămînt arător, care aduce un venit anual de 100 cor.; b) Birul usuat dela 230 case face circa 100 chible de grâu a 6 cor.; la olaltă 600 cor.; c) venitul stolar anual circa 600 cor.; Toate la olaltă computeate dau o sumă de 2400 cor.

Alesul capelan va folosi $\frac{1}{3}$ parte din întregul venit susamintit, avînd totodată în aceeași proporțiune a suporta și dările publice recerute.

Recursele instruate conform §. 15 p. a., a Regulamentului pentru parochii de cl. I. au a se adresa către comitetul par. din comuna Pesac și a se subșterne Prea On. Domn protopresbiter Paul Miulescu în B.-Comloș (N.-Komloș) com. Torontal.

Recurenții sunt poftiți ca în oare-care Duminecă ori sêrbătoare să se prezenteze în sf. biserică din comuna Pesac, pentru de a-și arêta desteritatea în cântările bisericesti și predicare.

Pesac, în 15/28 Noemvre 1902.

Peorge Selegian,

preș. com. par.

Emanuil Barbulescu,

notar com. par.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, protopcp.

1—3

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei vacante de a III-a clasă din comuna **Coroia**, protopopiatul Beliului cu

incuviințarea Venerabilului Consistor de datul **25 Decembrie v. a c.** Nr. 054/161 B. se publică concurs cu termen de alegere în **29 Decembrie a. c. (11 Ianuarie 1903).**

Emolumentele sunt următoarele: a) pământ arător de **9 cubule**; b) dela **60 N-re** case câte o jumătate măsură bucate, parte grâu, parte cucuruz; c) dela fiecare casă câte o zi de lucru; d) stolele îndatinate. Intregirea dotațiunii din vistieria statului până la **800 cor.**, — pentru preotul cu pregătire sub 8 clase gimn. **774 cor. 90 bani**, în această sumă e cuprins și reutul de cvartir, de care dar' se va îngriji alegândul preot.

Reflectanții sunt poftiți ca suplicele lor adresate comitetului parochial din Coroiu până în preziaua alegerii să le înainteze la scrisul protopop în F.-Győrös, p. u. Tenke, având până cu 8 zile înainte de alegere cu observarea §. 18 din Regulamentul pentru parochii a se prezenta la sf. biserică din Coroiu pentru a cânta, respective a celebra și predica.

Coroiu, la 25 Octomvrie v. 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **PETRU SERB**, protopresbiter.

1—3

—□—

Pentru întregirea vacantului post de preot din parochia de clasa III-a **Crivobara**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) O sesiune de 32 jugere pământ arător; 2) Grădina parochială intravilană de $\frac{1}{2}$ juger, fără casă; 3) Stolele usuate și 4) Intregire dela stat pentru preoți cu pregătiri sub VIII. clase, 616 cor. 08 fil.

Reflectanții la acest post, petițiile instruate amăsurat legilor în vigoare, au să le aștearnă comitetului parochial, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or, rom. din Belinț (Bélinecz, Temes-megye) în termenul concursual, în care sunt poftiți a se prezenta odată, într'o Duminecă sau într'o sârbătoare, și în sf. biserică din Crivobara, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic, eventual în ritualii și în oratorie.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: **GERASIM SĚRB**, protopresb

—□—

2—3

Pentru întregirea postului vacant de paroch din parochia de cl. III-a **Hodoș**, amăsurat înaltei rezoluțiunii consistoriale de sub Nr. 5529 din 20 Septemvrie a. c., se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. O sesiune parochială de 32 jugere, parte arător parte fânaț; 2. Birul preoțesc o măsură de număr: jumătate grâu, jumătate cucuruz; 3. Stolele usuate; 4. Intregirea dela stat 435 cor. 40 fil., pentru cei cu pregătiri sub VIII. clase gimnaziale, și 5. locuință liberă cu 2 chilii, bucătărie și supraedificatele de lipsă și cu un juger de grădină.

Reflectanții la acest post, petițiile lor instruate amăsurate legilor în vigoare, au să le trimită comitetului parochial pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. al Belințului (Bélinecz, Temes-megye), în termenul concursual, și tot în acest termen să se prezenteze întor' Duminecă sau într'o sârbătoare în sf. biserică din

T.-Hodoș, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în rituale și în oratorie.

T.-Hodoș, în 6/19 Noemvrie, 1902.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **GERASIM SĚRB**, protopresbiter gr.-ort. rom.

—□—

3—3.

Conform ordinului Vener. Consistor de datul **29 Octomvrie (2 Noemvrie)** a c Nr. 6437/1902 se escrie pentru a doua oară concurs pentru parochia vacantă de clasa primă din comuna **Cicir**, protopresbiteratul Arad, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt următoarele:

1. Una sesiune pământ estravilan cu competența de pășune, circa 60 jug 2. Un intravilan parochial de 1600 st. 3. Birul usuat dela 130 numere de case, ear dela jeleri în rescumpărarea birului câte una coroană în bani 4. Stolele usuate dela funcțiuni

Alegândului de preot 'i-se pune în prospect și eventuala întregire dela stat.

Recurenții sunt poftiți a-și înainta recursurile lor instruate conform §. 15. lit. a. din Regul. pentru parochii părintelui protopop Vasile Beleş în Arad, adresate comitetului parochial și pe lângă stricta observare a dispozițiunilor §. 18. din Reg. pentru parochii a se prezenta în s-ta biserică din Cicir, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și omiletică.

Cicir din ședința extraordinară a comit. parochial, ținută la 3/16 Noemvrie 1902.

Fabriciu Manuilă

Aureliu Drăgan

președinte

notar comit. par.

În conțelegere cu mine: **VASILE BELEȘ** m. p., protopresbiter.

3—3

—□—

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă emeritul paroch Andrei Fizeșianu la parochia de clasa primă din comuna **Pesac**, protopresbiteratul B.-Comloșului pe basa decisului Ven. Consistor aradan de dato 15/27 Sept, Nr. 4905/1894 se escrie concurs cu termen de alegere pe **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: a) una sesiune pământ arător, constător din 30 jugere și circa 4 jugere grădini, pământ arător, care aduce un venit anual de 1 00 cor.; b) Birul usuat dela 230 case face circa 100 chible de grâu a 6 cor.; laolaltă 600 cor.; c) venitul stolar anual circa 600 cor.; Toate laolaltă computeate dau o sumă de 2400 cor.

Alesul capelan va folosi $\frac{1}{3}$ parte din întregul venit susamintit, având totodată în aceeași proporțiune a suporta și dările publice recerute.

Recursurile instruate conform § 15 p. a., a Regulamentului pentru parochii de cl. I. au a se adresa către comitetul par. din comuna Pesac și a se subșterne Prea On. Domn protopresbiter Paul Miulescu în B.-Comloș (N.-Komlos) com. Torontál.

Recurenții sunt poftiți ca în oare-care Duminecă ori sârbătoare să se prezenteze în sf. biserică din comuna Pesac, pentru de a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și predicare.

Pesac, în 15/28 Noemvrie 1902.

George Crișan

Emanuil Barbulescu,

preș. com. par.

notar com. par.

În conțelegere cu mine: **PAUL MIULEȘCU**, protop

3—3